

[Erik Eriksen.]

importoverskud er jævnt stigende, og når dette endnu ikke har givet sig større udslag i valutareserven, må det skyldes, at der ud over de meget store offentlige lån i udlandet også er sket en betydelig og vel endda stigende privat gældsætning i fremmed valuta.

Den voksende forskel mellem det tårnhøje danske renteniveau og udlandets mere rimelige niveau må jo ganske enkelt fremme interessen for private lån i udlandet, og de hjemlige bestræbelser for en kreditindskrænkning må vel siges at virke yderligere stimulerende i den retning, jeg har nævnt.

Jeg vil tro, at selv uden de indkomstforøgelser, som den netop udnævnte højtærede økonomiminister lidt rundhåndet, synes jeg, har stillet i udsigt, kan det meget let blive nødvendigt med en bremse på vor økonomi i løbet af ret kort tid. Derfor er jeg egentlig en lille smule skuffet over, at åbningstalen ikke siger noget herom. Statsministeren sagde ved mødet i går, som jeg har nævnt, noget om det, og det skal måske til en vis grad råde bod på mangelen på det positive, der burde have været i åbnings-talen; men hvad jeg gerne vil understrege, er dette, at netop i den nuværende situation bør nødvendigheden af en opbremsning ikke kunne komme som en tyv om natten; regeringen har med sit ansvar og sit overblik pligt til at tale — og det ret tidligt — for kun hvis en opbremsning forberedes i god tid, kan man gøre sig håb om, at den udføres realistisk. Kun da er der en mulighed for at give ændringen af den økonomiske politik et virkelig konstruktivt sigte, og dette lægger vi fra vor side ganske megen vægt på til forskel fra så mange tidligere kriseagtige indgreb, senest den forøgede skatteudskrivning tidligere på året.

Jeg tror virkelig, at regering og opposition i betydelig udstrækning er enige om mange af de opgaver, der trænger sig på. Vi er også enige om, at en del af disse opgaver må løses helt eller delvis af det offentlige. Som eksempel på sådanne opgaver kan jeg nævne udbygningen af alle undervisningsformerne, afviklingen af de store uddannelseskøer, opførelse af et betydeligt antal plejehjem og afvikling af patientkøerne ved hospitalerne. Jeg kunne også nævne den

forebyggende børneforsorg og forskningen, men lad disse eksempler være nok.

Nødvendigheden af en tidssvarende landbrugspolitik har jeg nævnt. Så langt kan vi nok blive enige. Det er ved gennemførelsen, vanskelighederne melder sig, og her kan det på flere punkter vel nok komme til at knibe. For det første er det jo ikke lykkedes at få regeringen til at opstille en liste over den rækkefølge, i hvilken opgaverne søges løst. En sådan prioritetsorden har vi fra vor side i årevis presset på for at få. Men det er, som om regeringen har været mere interesseret i planlægning, når den var ensbetydende med indgreb i borgernes tilværelse, end når det drejede sig om en fornuftig tilrettelæggelse af det offentliges dispositioner. Jeg ved det ikke; jeg spørger: har jeg ret i, at åbningstalen ligesom antyder en erkendelse af, at her er noget, der bør rettes op? Hvis det er tilfældet, kan jeg takke for den.

For det andet er vi på adskillige områder uenige med socialdemokratiet om de veje, der skal følges. Vi nærer inden for venstre frygt for, som jeg allerede har været inde på, at socialdemokratiet stikker så dybt i forældede samfundsteriorier og det, jeg har kaldt klassesynspunkter, at partiet kan få vanskeligt ved at føre en konstruktiv politik til gavn for hele samfundet. Det er meget få problemer, der i vore dage kan løses ud fra synspunkter, der fastholdes så indædt, at de er ved at blive til fordomme.

For det tredje — og det er jo ikke det mindst væsentlige — er vi vel ikke synderlig enige med socialdemokratiet om, hvordan det offentlige skal få råd til at løse de mange opgaver; de kan nemlig kun løses af et samfund i vækst, og væksten fremmes kun, når erhvervslivet opmuntres til initiativ og virkelyst. Det er af afgørende betydning, at den enkelte borger opmuntres til at præstere den størst mulige produktion, for kun den kan bære de offentlige udgifter, der er nødvendige, hvis skatterne ikke fortsat skal føles som en næsten utålelig byrde. Gennem de sidste år er den offentlige andel i samfundsindtægten steget meget væsentligt. Jeg anser det i virkeligheden for betænkeligt. Der er en grænse for, hvor meget vi kan presse den høne, der lægger de guldæg, vi alle sammen skal leve af. Jeg kunne der-